

YANGI O‘ZBEKISTON TARAQQIYOT STRATEGIYASINING XOTIN-QIZLAR SIYOSIY FAOLLIGINI OSHIRISHDAGI O‘RNI

Nazokat Ismoilova Shuhratjon qizi

Chirchiq Davlat pedagogika universiteti 4-bosqich talabasi

Annotasiya: *Ushbu maqolada Yangi O‘zbekiston Taraqqiyot strategiyasining qabul qilinishi va bu strategiyaning 4- bo‘limi xotin-qizlar huquqlari va gender tengligi masalalariga qaratilgan bo‘lib, unga ko‘ra ayollar huquqlariva ularning erkinliklarini kafolatlovchi hamda ularning ijtimoiy-iqtisodiy,siyosiy sohada faolligini oshirishga oid olib borilgan ishlar tahlil qilingan.*

Kalit so‘zlar: *gender tengligi, xotin-qizlar huquqlari, tenglikni ta‘minlash, ayollarning parlamentdagi o‘rni, bandlik, texnik ko‘nikmalar, ayollarning “tabiiy taqdiri”*

Abstract: *In this article, the adoption of the New Uzbekistan development strategy and the 4th section of this strategy focused on the issues of women's rights and gender equality, according to which the work carried out to guarantee women's rights and their freedoms and increase their activity in the socio - economic, political sphere was analyzed.*

Keywords: *gender equality, women's rights, ensuring equality, women's place in Parliament, Employment, Technical Skills, “natural fate” of women*

Yer yuzida ongli hayot paydo bo‘libdiki, odamzod muqaddas Ona siymosini, ayol zotini ulug‘lab, sharaflab keladi. Onalarimiz sharofati bilan Vatanimiz tuprog‘i Jannat bog‘laridek go‘zal va mo‘tabardir. Onalar duosidan yurtimiz tinch, osmonimiz musaffo, ishimizda unum, hayotimizda baraka bor. Ma‘lumki, muqaddas Qur‘oni karimning eng katta suralaridan biri - “Niso”, ya‘ni “Ayollar” deb ataladi.[1] Alloh taola ushbu surada insonlarni ayollarga adolatli munosabatda bo‘lishga da‘vat etadi va bu ilohiy so‘zlar zamirida, albatta, teran hikmat mujassam.

Keyingi yillarda mamlakatimizda xotin-qizlarning huquq-manfaatlarini, gender tenglikni ta‘minlash, oila, onalik va bolalini himoya qilish, ayollar o‘rtasida tadbirkorlikni rivojlantirish, ular uchun yangi ish o‘rinlarini yaratish, mehnat hamda turmush sharoitlarini yaxshilash davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishiga aylandi. [2]

Hozirda O‘zbekiston qonunlarida ayollarning huquqiy tengligiga to‘liq erishilgan. Bu borada O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, Oila kodeksi, Fuqorolik kodeksi, Mehnat kodeksi va ularda ayollarning huquq va manfaatleri belgilab berilgan. O‘zbekistonning gender tenglikni ta‘minlash borasidagi davlat siyosati butun dunyo miqyosida e‘tirof etilmoqda.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh Assambleyasining 2020-yil 23-sentabrdagi 75-sessiyasida shunday degan edi: “Jamiyatni siyosiy, ijtimoiy va iqtisodiy modernizatsiya qilish bo‘yicha keng ko‘lamli chora-tadbirlarimiz natijasida yangi O‘zbekiston shakllanmoqda. Bugungi kunda mamlakatimizdagi demokratik o‘zgarishlar ortga qaytmaydigan tus oldi.

Biz uchun gender tenglik siyosati ustuvor masalaga aylandi. Xotin-qizlarning davlat boshqaruvidagi o'rnini tobora kuchaymoqda. Yangi Parlamentimizda ayol deputatlar soni ikki barobarga ko'paydi".[3]

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yangi O'zbekistonning 2022-2026-yillarga mo'ljallangan taraqqiyot strategiyasi ham "xotin-qizlarning ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirish, ularning davlat va jamiyat boshqaruvidagi o'rnini kuchaytirish, oilaviy qadriyatlarni mustahkamlash"[4], shuningdek «... xotin-qizlar va yoshlarni davlat tomonidan ijtimoiy qo'llab-quvvatlashni yanada kuchaytirish...» kabi vazifalar nazarda tutilgan. Shu bilan birga, strategiyada ta'kidlab o'tilganidek, BMT ning Barqaror rivojlanish maqsadlarini izchil amalga oshirish bo'yicha tizimli ishlarni tashkil etish maqsadida mamlakatimizda 2030-yilgacha bo'lgan davrda barqaror rivojlanish sohasidagi milliy maqsad va vazifalar qabul qilingan. Bu yo'nalishdagi beshinchi maqsad gender tenglikni ta'minlash hamda barcha xotin-qizlarning huquq va imkoniyatlarini kengaytirishdir. Bu esa, o'z navbatida, huquqiy, iqtisodiy, ijtimoiy, ma'naviy va boshqa sohalarni qamrab oladi. Ushbu vazifalarni bajarish uchun barcha davlat va nodavlat tashkilotlari, har bir fuqaro mas'uldir.

2020-yil 29-dekabr kuni O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyev Oliy Majlisga qilgan murojaatnomasida mamlakatimizda "davlat va jamiyat boshqaruvida ayollarning o'rnini va mavqeyini mustahkamlash islohotlarning eng ustuvor yo'nalishi" ekanini ta'kidlab, ayollarning davlat boshqaruvidagi o'rnining so'ngi yillardagi ijobiy o'sish natijalarini tahlil qilib o'tdi. Prezident o'z nutqida davlatimiz oldida turgan "endigi vazifa ayollarning jamiyatdagi nufuzini oshirishdan iborat" ekanligini bildiradi hamda ayollarga yanada keng imkoniyatlar yaratish bo'yicha navbatdagi qadam sifatida ayollar muammolarini yaxshi biladigan, tashabbuskor ayollardan iborat "Respublika xotin-qizlar jamoat kengashi"ni tashkil etishni taklif qildi.

Darhaqiqat, hozirgi kunda mamlakatimizda ayollar sog'liqni saqlash, ta'lim tizimida, davlat boshqaruvining turli yo'nalishlarida, tadbirkorlik faoliyatida faollik ko'rsatmoqdalar. Yurtimizda tadbirkor va fermer xotin-qizlarni ijtimoiy himoya qilish va qo'llab-quvvatlash borasida qo'shimcha kafolatlar berildi. Shuningdek, mamlakatimizda mavjud bo'lgan tadbirkorlik sub'ektlarining 20 foizidan ortig'iga xotin-qizlar rahbarlik qilmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

- 1.O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2018-yil 2-fevraldagi "Xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlash va oila institutini rivojlantirish to'g'risida"gi PF-5325 sonli Farmoni
2. Abdulaziz Mansur "Quroni Karim" ma'nolarining tarjimasini. "Niso" surasi.;T- 2001-y
- 3.O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning "Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiya"asari.;T. O'zbekiston-2022. B.233
- 4.O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 4-yanvardagi "Xotin-qizlarni tazyiq va zo'raonliklardan himoya qilish tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 3-son qarori.